

Dr. Marcell Mihály:

IV. rész: ADVENT II. VASÁRNAPJA

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1 kötet!)

7. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
A/rész: „kis liturgiára” épített beszédek	3
B/rész: a napi Evangéliumból előrajzó beszédtek	9
I. beszédlánc címe: A Krisztust keresők	20
II. beszédlánc címe: Akik előkészítik az Úr útját	21
III. beszédlánc címe: „Az igét várók lelkülete”	21
IV. beszédlánc címe: „Akit a váraozók keresnek”	22
V. beszédlánc címe: Az isteni Ige szerint alakulók	22
I. beszédlánc címe: Az ember valóságos életképe	23
II. beszédlánc címe: A szabadság következménye	23
III. beszédlánc címe: Az Isten adományai	23
IV. beszédlánc címe: Az adományok érvénye	23
V. beszédlánc címe: A megváltást előkészítő Isten	23
C/rész: a Szentlecke szövegéhez kapcsolódó néhány beszédvázlat-példa	24
A beszédlánc címe: Isten követői az emberek világában	25

A/rész: „kis liturgiára” épített beszédek

Advent II. Vasárnapjának Introitus-a, Graduale-ja, Offertorium-a, Communio-ja, Oratio-ja és Secreta-ja oly kivételes csengő diadalmas élethajnalról zengedez, hogy külön fel kell hívnom a figyelmét a szónokoknak arra, hogy Krisztus eljövételének boldogságát áhító emberlélek diadalhimnusz énekelhet. – A **remény vasárnapjának** mondható. – Lássuk most két-két beszédvázlatban ennek az ünnepnek diadalmas csendíthetőségét.

1. (Introitus) beszéd: **Jön az Úr népének – megmentője** (Dogmatikus beszéd: Isteni ígéletünk valósítása) „Sion népe, íme jön az Úr a népek megmentésére, és hallatni fogja az Úr dicsőséges szavát szívetek örömeire”.

Bev.: A választott nép életét egy mondatba foglalva ezt mondhatjuk: egyetemes élete fejezi ki az egyetemes emberiség lélekviszonyát. Várják a Messiást! Miért?

1. Ígért az Isten...

Isten teremtő terve – ígélet... A Jóság és Szépség az Ő ígérete. Az emberiség belső érzése, hogy boldogtalan és szegényesen anyagi ez a világ. Miért?

a) Mert elfordult tőle az ég Ura. „Kiküldé tehát őt az Úr Isten a Gyönyörűség paradicsomából, hogy művelje a földet, amelyből vétetett” (1Móz. 3,23).

b) De ígéletet tett néki az égi Atya: „...az ígélet Ábrahámnak szólt és utódjának. Nem így olvasuk: „utódainak” – többes számban, hanem egyes számban: „utódodnak, aki Krisztus” (Gal. 3,16).

2. Valósít az Isten.

A teremtésben ilyet, ígéletéhez méltót teremtett.

a) Isten minden ígérete – jövőben alakuló valóság. Fejlődő élet az Isten terve és valósítandó alakítása.

b) Az üdvösség ígérete –elérkezendő beteljesedés. És az ember üdvössége? Ígélet, melynek beteljesedése hajnalán vagyunk!

3. Örvendezhet az ember.

Minden vágyteljesülés – öröme hangol. Az Advent pedig a legteljesebb örömmel való beteljesülést hozta.

a) Mert hozzánk ereszkedik az Isten követe, a Messiás. „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

b. És Isten Báránnyaként eltörli a lelki szennyet! Izaiás írja: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). – Az egyéni megtisztulást pedig így jelzi az apostol: „Ha megvalljuk bűneinket, ő hűséges, igazságos: megbocsátja bűneinket és megtisztít minden gonoszagtól” (1Ján. 1,9).

Bev.: A „megváltott népnek” pedig az leszen egy mondatba foglalt élettartalma: leszállt hozzánk az ég és Magához emel az égi Atya!

2. (Introitus) beszéd: **Izrael pásztorának gondoskodása** (Erkölcsi beszéd: Pásztorunk figyelmeztetése) „Figyelmezz, Izrael pásztor, ki Józsefet nyájként vezérel!” (Zsolt. 79,2).

Bev.: Az Írás szövege szerint igen gyakori hasonlat: pásztor az Úr és nyáj az emberek együttese. Természetesen folytatható gondolat, tehát: forduljon a nyáj a pásztorhoz, ha veszély fenyegeti életét. – Mit tesz ilyenkor a gyengeségét érző nyáj?

1. Izrael pásztorát figyelmezteti.

A Zsoltáros így kéri figyelemre a Pásztort: „Figyelmezz, Izrael pásztor, ki Józsefet nyájként vezérel!” (Zsolt. 79,2). – Izrael Isten bárány nyája. A föld kövérét legeli, de égi Pásztorát a lélek szavával figyelmezi és kéri.

a) Mi ez? Ima, alamizsna és áldozat. Ezt hozom én. Ez az én emberi hangom. Ezt értékeli Tóbiás mondván: „Jobb dolog a böjttel kapcsolatos ima meg az alamizsna, mint az aranykincsek gyűjtése” (Tób. 12,8). Ezért mondja a bölcs igéket az Írás: „A megalázkodó imádsága áthatol a felhőkön, és meg nem nyugszik, míg oda nem jut, és nem tágít, míg a Magasságbeli rá nem tekint” (Sir. 35,21).

b) Kérő szót, vagy ajándékként adó áldozatot viszünk az Úrnak. De ez is emberi szó, amelynek hi-

vatása, hogy az égi Pásztor ajtaján kopogtasson. Bizhatunk az Úrban, mert hallgat a kérő szóra. „Ne aggódjatok semmiért. Minden imádságotokban és könyörgéseitekben terjesszétek kéréseketek Isten elé, hálaadástokkal együtt” (Fil. 4,6).

2. Az isteni Pásztorunk – az ég jelentkezése és felfigyelése.

a) Az ég nem néma a nyáj figyelmeztető szavára. Pásztorbojtárokat küld, hogy gondoskodjanak. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28,19). – Ez az Isten válasza. Így másokon át segít a Pásztor.

b) De folytatja is ígéreteinek ismétlésével, kegyelmi segítségének fokozásával. „...bár bűneink miatt holtak voltunk, Krisztussal életre keltett (Isten) minket. Kegyelemből üdvözültetek” (Ef. 2,5). Ez már a Pásztor **közvetlen segítése** és felfigyelő szeretete. Azért mondja az apostol: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

3. Az alvónak látszó Mesterét ébresztgeti.

Izrael népét – a megváltott nép váltja fel. Ez az Isten felé törő bárányok együttese (Krisztus Egyháza!).

a) Ez is küzdelmes „viharak népe”. A megváltás nem hozta a célba futás biztosságát, vagy az élet-rév nyugalomát. Az élet most is küzdelmes, de **diadalt aratható**. Itt is kell égi Segítő.

b) Ez is ébresztgető szavakat mondó „isten nemzedék”. Ezek lelke is rászorul az égi Mester közvetlen segítségére. A Galileai tenger jelenete állandóan ismétlődő valóság. Most is remegünk és most is Krisztus szavaival erősödünk: „Mit félték, ti kicsinyhitűek!” (Mt 8,26). „Én veletek vagyok minden nap, a világ végéig” (Mt 28,20). „Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap nap majd gondoskodik magáról” (Mt 6,34).

Bef.: Izrael Pásztora végül is Egyszülöttjét küldötte, hogy Ő legyen mindenkinek a Pásztora. Ezért mondja szt. Pál: „Miatán többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). – És így lesz „egy akol és egy Pásztor” (Jn 10,16).

*

1. (Oratio) beszéd: **Urunk lélekharsónája** (Erkölcsei beszéd: Szóljon az Úr!) „Rázd fel Urunk, szívünket, hogy elkészítsük Egyszülötted útját és így eljövetele által tisztult lélekkel szolgálhassunk néked...”

Bev.: Felénk forduló égi Atyánk beszédes a lélekszentélyben. – Miért kérjük észlelhető alakját?

1. Hogy szívünkben zengjen az Ő élő szava.

„Elvégre is micsoda mindaz, ami test, hogy hallhassa az élő Isten szavát, amint szól a tűz közepéből, mint ahogy mi hallottuk, és életben maradjon?” (5Móz. 26). „Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött, zeng az Úr szava erősen, az Úr szava fenségesen” (Zsolt. 28,3-4). „Tüzes lángokat szór az Úr szava, megrendíti az Úr szava a pusztát” (Zsolt. 28,7-8). „Bárcsak hallgatnátok ma az ő szavára, amint a Szentlélek mondja: „Meg ne keményítsétek a szíveteket” (Zsid. 3,7-8).

2. És hogy lelkünket hangolja égi hangja.

„Születésem óta reád támaszkodom, anyám méhétől fogva te vagy oltalmazóm, szüntelenül rólad szól énekem” (Zsolt. 70,6). – „Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által erősödjétek belső emberré” (Ef. 3,16). „Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje. Tanítsátok és intsetek egymást nagy bölcsességgel. Énekeljétek hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent dalokat Istennek” (Kol. 3,16).

Bef.: A Teremtő – állandóan irányító is! **Kérve kérjük**, hogy hallhassuk szavát!

*

1. (Graduale) beszéd: **Szentjei fogadják – az Urat** (Erkölcsei beszéd: Kik az Urat fogadó emberek?)

„Felragyog a Sionból dicsősége, jön íme az Isten... Gyűjtsétek eléje szentjeit, kik szövetségre léptek vele áldozatokkal” (Zsolt. 49,2-3 és 5).

Bev.: Mindenkihez jön, minden lelken kopogtat az Úr. De kik mennek elébe, amikor közeleg a lé-

lek kapuja felé?

1. Az első, hogy mi magunk legyünk: az igazi vendégfogadók.

Mi ennek az útja?

a) Legyünk szentek. „...mert én, az Úr vagyok, a ti Istenetek: szentek legyetek, mert én szent vagyok” (3Móz. 11,44). Ennek valósulása Isten törvényeinek hűséges megtartása és Isten kegyelmének készséges felhasználása. – Így az Isten élő **virágos kertjei** leszünk.

b) Legyünk boldogan ünnepeiek. De az Úr érkezése örömmel töltse be szívünket. Legyünk elégedettek. „...elégedjete meg azzal, amitek van” (Zsid. 13,5). Legyen derűs a lelkünk. „Örvendezzete, igazak, az Úrban, és dicsérjete szent emlékezetét” (Zsolt. 96,12). Legyünk boldogok és diadalmas szívűek. „...és örömmel adjatok hálát az Atyának...” (Kol. 1,12).

2. És „mieinket” is vigyük.

De ne legyen olyan kiskörű a vendéglátók együttese, hogy csak egy-két ember várja a Mestert.

a) Családunk tagjait is vigyük magunkkal. Ez olyan nevelést jelent, amelynek alapján isteniek lesznek családunk tagjai. „Figyelmezz, fiam, atyád intelmeire, s el ne hagyj anyád tanítását” (Péld. 1,8).

b) Embercsaládunk tömegeit. De még ez is kevés. Minden erőt feszítsünk meg, hogy az emberek nagyobb tömegét is megmozgassuk. Legyen számunkra az élet világossága. „Aki szereti testvérét, az világosságban él, és abban nincs megbotránkozni való” (1Jn. 2,10).

c) Nemcsak egyénnek, családnak, hanem az emberiség közösségének is tagjai vagyunk. Legyünk rajta, hogy ez a közösség is közelebb jusson a feléje közeledő Mesterhez. Táruljon a nép lelkének kapuja, hogy bevonulhasson oda a lelkek Üdvözítője.

Bef.: Mindenütt kopog a Mester, és minden kapun belül hangozzék a diadalmas „szabad” szava.

2. (Graduale) beszéd: Mert szövetségük alapja – sokszoros áldozatuk

(Erkölcsi beszéd: Isten szövetségesei)

Bev.: Embernek öröme – az Istenhez tartozandóság szent ténye. Ezek gyökere az Úr szövetsége, amelyet így jellemez Szt. Pál: „Most annyival kiválóbb papi szolgálatra kapott megbízást, amennyire értékesebb s magasztosabb ígéreteken alapuló szövetség közvetítője. Ha ugyanis az első kifogástalan lett volna, nem volna szükség másodikra. Mégpedig feddő szóval mondta nekik: „Íme, napok jönnek, mondja az Úr, s új szövetségre lépek Izrael házával, és Júda házával. Nem olyan szövetségre, mint amilyent atyáikkal kötöttem azon a napon, mikor kézen fogva kivezettem őket Egyiptomnak földjéről, mivel nem tartottak ki szövetségemben, én is magukra hagytam őket, mondja az Úr” (Zsid. 8,6-9). – De a boldogság boldogsága ennek a szent egybekapcsolódásnak **valóságos élvezése**. – Kik és hogyan tartoznak az Úrhoz?

1. Szentek tartoznak az Úrhoz.

Minden Isten kezéből jó és így a teremtés tényével szent. De az emberiség az „elesettség” állapotába kerülén, nem mondható Isten gyermekének.

a) Isten szeretetéből megváltottak. Ez az Isten kizárólagos kegye. „Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor az átok hordozójává lett értünk. Hiszen ez is meg van írva: „Átkozott mindaz, aki a fán függ” (Gal. 3,13). – Szeretéből lett áldozat, és így mi a Szeretet újjászült gyermekei vagyunk. „Új éneket énekeltek: „Méltó vagy (Uram), hogy átvedd a könyvet és feltörd pecsétjét. Hiszen megöltek, de véreddel megváltottál minket Istennek minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből” (Jel. 5,9), – De csak akkor, ha újjászületünk!

b) Isten törvényeinek megtartói! Isten megmutatta, hogy mit kell tennünk. Ha hűségesek leszünk, akkor szentek lehetünk. Ez az ember jóakaró erőfeszítésének gyümölcse. De csak az állhatatosaké. Azért buzdít a Bölcs: „A jámbor ember állhatatos a bölcsességben, mint a nap” (Sir. 27,12). – Így alakul az ember Isten kegyelméből az Úr szentjévé.

2. Kik áldozataikkal fűzik magukhoz az Urat.

Az Isten kegyének áramlása általános, de az emberi jóakarat és áldozatos megrezdülés –nem egyetemes. – Mivel fűzi magát Istenhez az ember?

a) Külső áldozatokkal. „Ábel is áldozék, nyája első fajzatiból s azok hájából. És tekintete az Úr Ábelre s ajándékaira” (1Móz. 4,4). – Mindazt, amit a földtől vett, készséggel viszi Isten felé. Anyagi javait... értékeit... élő állatait... Áldoz, hogy áldozatos lelkét lássa az ég Ura.

b) Belső lélekáldozattal. Ez a fontosabb és lényegesebb. Erre figyelmeztet a Zsoltáros: „Hiszen, ha véres áldozatot kívánnál, bizonytal megadnám; de te égő áldozatokban nem leled kedvedet” (Zsolt.

50,18). Sőt egyenesen meg is mondja, hogy mi az Úr kedves áldozata: „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19). – Az ember **igazi** áldozata a lélek odahajlása és a lélek Istenhez fordulása. Ezért zengi a Zsoltáros: „Szomjazza lelkem az erős, élő Istent: mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem?” (Zsolt. 41,2). – Áldozatul hozza lelke anyagias vonzalmait és Istennek ajánlja lelkének minden rezdülését.

Bef.: Az Istenhez tartozandóság biztos tudata: ez az emberélet legnagyobb és legigazibb boldogsága.

*

1. (Offertorium) beszéd: **Felénk fordulásod – életfakadásunk** (Dogmatikus beszéd: Lelkünk őseréje)
„Isten, kelts új életre minket, hogy örvendezzék benned néped; mutasd meg nekünk, Uram, irgalmaságodat, s add meg nekünk szabadításodat” (Zsolt.84,7-8).

Bev.: Életünk napja az Isten, és így felénk forduló arca életünk tartalmának gazdagítása. A nap – éltető fény! Isten arca pedig – természetfeletti életet fakaszt, tavaszt hoz az embernek. – Hogyan részesedik ebben a föld zarándoka?

1. Jóságunkkal és áldozatunkkal magunk felé fordítjuk az Istent.

És mi valósítja meg ezt a szent életfeladatot?

a) Hűséges életünk. Az Úr törvényét tisztelje az ember. Intő szót mond Mózes: „Legyen azért ez jelként a kezeden és emlékeztetőként a szemed előtt, hogy mindenkor az Úr törvénye legyen a szádban, mert erős kézzel hozott ki téged az Úr Egyiptomból” (2Móz. 13,9). És fenséges tanítással egészíti és szélesíti ezt ki az apostol: „Amikor a pogány a törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva...” (Róm. 2,14-15).

b) Áldozatot hozó önzetlenségünk. Istennek adunk áldozatot. Jól tudván a Zsoltáros parancsait: „Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). Sőt világosan ismervén a próféta szavát: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek (Mal. 1,11). – De embertestvéreink is adunk áldozatos segítséget. Ezért mondja a Bölcs: „Erős város a testvér, kit testvére megsegít” (Péld. 18,19).

2. Majd felénk forduló Arcának fényéből merítjük az erőt.

Daloló sóhajunk így zeng az egek felé: „Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3). – Az Isten felfigyelése olyan, mint az emberi figyelem? Nem!

a) Istennek reánk figyelése – fény és szeretetsugárzás. Ezért mondja a Bölcs: „... Isten fölségének szeplőtelen tükre, az örök világosság kisugárzása és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). Az élet fénye végül is az Isten. Hallgasd csak Izaiás szavát: „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod, és Istened a dicsőség” (Iz. 60,19).

b) Így tehát emberéletben új életet teremtő ébresztés. – Ezeket a gondolatokat a **világosság** képével erősíti bennünk az Isten szava. Ezért olvassuk a szent ígéket: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek” (Jn 12,36). „Hiszen mindnyájan a világosság és a nappal fiait vagytok. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé” (1Tessz. 5,5).

Bef.: Isten a mi életünk napja, de olyan módon, hogy újjászületésünk alapja.

2. (Offertorium) beszéd: **Irgalmas tekinteted – szabadulásunk** (Erkölcsi beszéd: Irgalmasságod – bűneink elengedése)

Bev.: Isten tulajdonságainak gyökere – a szeretet. Ebből fakad irgalmas felénk fordulása. De a szeretet és igazság akkor talál egyensúlyozott kiegyenlítést, ha az ember elégtételt kínál és így várja az irgalom kincsét. –Hogyan jelentkezik életünkben az irgalmas Isten?

1. Látja bizakodó szívünket.

Istentől távolodik a bűn embere, de Istenhez közeledik az alázat törődöttsége.

a) Isten látja mindkét életmozdulatot. Ezt hirdeti nekünk Jób: „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és hogy egy gondolat sincs rejtve előtted” (Jób 42,2).

b) Isten szeretettel nézi Felé forduló lelkünket. Ez törődöttség nyomán – a Kereszthez fordulás. Ez bánkódás folytán végbemenő – térdrehullás. Ez a térdenállónak – ég felé való emelkedése.

2. Közli – a bűnbocsátó kegyelmeket.

Isten látása és irgalma a megváltó szeretet kegyelmének kiömlését. – De miben áll ez?

a) Újjászüli az ember lelkét. Ezt hirdeti szt. Péter: „Áldott legyen az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával, Jézus Krisztus halottaiból való föltámasztása által, élő reménységre szült újjá minket” (1Pét. 1,3).

b) Felékesíti az ember lélekszentélyét. Gyönyörűen jellemzi ezt az evangéliumi jelenet. „Akkor azt mondja: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, üresen találja, sőt még kisöpörve és földíszítve is” (Mt 12,44). – Sőt még gyönyörűbb az apostol jelképes leírása: „... (és magam János) láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem leszáll a mennyből, Istentől. Díszes volt, mint a völgyének fölékesített menyasszony” (Jel. 21,2).

Bef.: Irgalmas az Úr, mert szeret; legyen szeretettel teljes az ember, mert irgalmas volt vele az Úr!

*

1. (Secreta) beszéd: **Lelkünk szava jusson Elébed!** (Erkölcsi beszéd: A jó lélek Istenhez fordulása) „Kérünk, Urunk, alázatos imádságunk és áldozati ajándékunk engeszteljenek meg téged, és ahol érdemünk nincs a meghallgatásra, oltalmaddal siess a mi segítségünkre. A mi Urunk Jézus Krisztus által”.

Bev.: Földön járó emberek vagyunk, de lélekszárnyon egekbe merészkedünk. – Mi ennek az útja?

1. Ima.

„Jobb dolog a bűnrel kapcsolatos ima meg az alamizsna, mint az aranykincsek gyűjtése” (Tób. 12,8). „Az Úr meghallja könyörgésemet, az Úr figyelembe veszi imádságomat” (Zsolt. 6,10). „Figyelembe veszi a nyomorultak imádságát, és nem veti meg könyörgésünket” (Zsolt. 101,18). „... tanítványai megkérdezték: „Mi miért nem tudtuk kiüzni?” Mire ő így felelt: „Ez a fajzat nem űzhető ki másképp, csak imádsággal és bűnrel” (Mk 9,28-29).

2. Áldozat.

„Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). „Dicséretet mutass be áldozatul az Istennek, és teljesítsd fogadalmadat a Felségesnek” (Zsolt. 49,14). „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19). „Minden főpap ugyanis az emberek közül való, és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1). „Menjetek csak és tanuljátok meg mit tesz az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot” (Mt 9,13). Ez az újszövetségi kiteljesedés tehát az irgalmat helyezi előtérbe!

Bef.: Testi terhünk a földhöz láncol, de lélekszárnyunk az égre feszül. És Istennél felfigyelésre és meghallgatásra talál.

2. (Secreta) beszéd: **Mit adjon nekünk szent misztériumod?** (Erkölcsi beszéd: A Szent Kenyér vételének áldása)

Bev.: Áldozatunkból áldozati úton részesedünk. – Mit adjon nekünk ez a csodálatos táplálékkal való táplálkozás?

1. A földiek kevésre értékelését.

a) Nem teljes elfordulást. – Sokat ne igényeljete a földtől, de a szükségeseket hálával vegyétek az emberektől. „Ne szerezzetek se arany, se ezüst, se réz pénzt övetekbe. Ne vigyetek magatokkal úti tarisznyát, se két ruhát, se botot: megérdemli a munkás az ellátását” (Mt 10,9-10).

b) Hanem helyes értékelést. – Illésről mondja az Írás: ette a szükségeseket és ezek erejével járta az égiek útját. „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,8).

2. Az égiek szeretetét.

Kell nekünk a földi kenyér, ezért kérjük: „Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11). De kell, hogy másoknak is adjunk, azért követjük az Írás példáját: „Tóbiás naponta bejárta egész

nemzetségét, vigasztalta őket és tehetsége szerint kinek-kinek osztogatott javaiból” (Tób. 1,19). – De ezeknél többet is kell kérnünk. Mit?

a) Az isteni kegyelem szeretetét. Hivatást kell teljesítenem – Mesterem példájára. „Az én eledelem az, hogy annak akarata tegyem, aki engem küldött, és hogy elvégezzem művét” (Jn 4,34).

b) Az isteni élet felértékelését. Mindig nagyra kell becsülnöm az isteni ember erényeit és magát az isteni embert. „Mert kifogyhatatlan kincs az az embernek, akik vele éltek, megszerezték Isten barátságát” (Bölcs. 7,14). szt. Pál erre tanít: „Igazságot szeretsz, gonoszságot gyűlölsz, azért kent föl Isten, a te Istened, a vígasságnak olajával, minden barátaid felett” (Zsid. 1,9). – Végül is azt is hirdeti, hogy ilyen kegyelemmel gazdagodva – Krisztus részesei is leszünk. „Hiszen Krisztusnak lettünk sorstársai, de csak úgy, ha a kezdettől fogva táplált szilárd bizalmunkban mindvégig állhatatosan kitartunk” (Zsid. 3,14).

Bef.: Ilyen „részesevés” isteni emberré és örökké boldoggá teremt bennünket.

*

1. (Communio) beszéd: **A hegyen épült város** (Erkölcsei beszéd: A „magasságok” ereje) „Tekints, Jeruzsálem, kelet felé, és lásd azt az örömet, melyet az Isten áraszt rád” (Bár. 4,36).

Bev.: A szent várost a hegyoromra építi az Isten. „Én voltam abban az időben a közbenjáró s a közvetítő az Úr között és közöttetek, hogy tolmácsoljam néktek az ő igéit, mert ti féltetek a tűztől s nem mentetek fel a hegyre” (5Móz. 5,5) – Emberek is domboldalakra és hegyekre menekülnek (Balaton falvainak építkezése, Veszprém vára...). – Miért mondja az Írás, hogy a magasságban lakjunk?

1. Magasra emelte az Úr – a föld hullámverése fölé.

Az élet hullámverése fölé akarja emelni az Isten az embert.

a) Ott biztos a szennyes ártól (Példa: D’Albert: „A hegyek alján”). Itt már nem árasztja el a duzzadó áradás.

b) De biztos – továbbá – a gonosz ember támadásától. Itt védelmet talál a gyengébb és a szenvedő. A közelgő ellenséget **készülve** találja a támadandó.

c) És szent közelség Isten felé. Ha jelképes is, mégis a **közelség** jelképe. Ezt dicsóíti Krisztusban is a próféta: „Sionnak, az ő szent hegyének királyává engem tett meg; és hirdetem rendeletét” (Zsolt. 2,6).

2. Magasra emelte – az Ő szent közelségébe.

A magasságok mindig úgy szerepelnek az ember életében, mint az Isten közelség szent hegyei (Olimposz, a pogány istenek oltárai...).

a) A magasság – az Isten közelségének jelképe. Ezt zengi Dávid is. „Ki mehet fel az Úr hegyére? Ki állhat meg az ő szent helyén? Az, akinek keze ártatlan, kinek szíve tiszta, ki magát hiúságra nem adja, s nem tesz hamis esküt társának” (Zsolt. 23,3-4). Sőt a magasságok is remegnek hatalma erejétől: „Megrendülnek a hegyek tekintetétől, és akarata szerint fúj a déli szél” (Sir. 43,17).

b) De a lélek magassági pontról induló élete az Isten közelségének igazi megtalálása. Szent hely a hegy, szent hely a hegyen épült templom, de legszentebb a lélekszentély maga. „Atyáink ezen a hegyen imádták az Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálem az a hely, ahol imádni kell őt” (Jn 4,20). „Hidd el nekem, asszony, eljön az óra, mikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogják imádni az Atyát” (Jn 4,21).

Bef.: Lélekoromzatunk – az Isten találás szent valósága.

2. (Communio) beszéd: **A szent város kitekintése** (Erkölcsei beszéd: Isten népének horizontja)

Bev.: A magas ormokon „kilátókat” emel az ember, hogy onnét tekintse be a messze tájakat. – Mi az eredmény? Szélesedik a horizont és törpül a horizonton belül nagynak vélt ház, torony, folyó, hegy-lánc... És az Isten szent városának lakói mit észlelnek?

1. Tágra tágítva parányinak látszanak a földi nagyságok – a föld értékeinek valóságos lemérésénél.

Persze itt lelki dolgokról van szó. Ezért mondható, hogy a „magasra emelt város népe” helyes és igaz módon látja és értékeli a világ dolgait.

Eltörpülnek a földi értékek. Igaz lesz a Prédikátor szava: „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor,

csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2). Sőt még az ember is „hiábavalóság”, ha nem tölti be az Isten lelke. „Ím napjaimat felmérhetővé tetted, s létem olyan, mint a semmi, előtted. Bizony csak hiábavalóság minden élő ember!” (Zsolt. 38,6).

2. De messze kiterjesztve – igényeltnek látszanak az örök tájak.

A magaslatokról látó ember még ezt a kegyet is nyeri, hogy igényes lesz a valóságos nagyságok iránt. Ezt mutatta be a Mester: „Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét Jánost, és egyedül őket vitte föl egy magas helyre” (Mt 17,1). – De mik ezek a messzelátzó „tájak”?

a) Amik sohasem kisebbednek. Más látószögből sem. Akárhogyan akarom őket ítélni. Még a halál közeledtével sem. Akkor is, sőt akkor még nagyobbak... Ezek tehát sohasem szűkülő távlatai az Istennek!

b) De mindig nagyobbodnak. Ez pedig a tökéletesedés vonala. – A Mester ennek a vonalnak az állandó növekedését hirdeti, amikor ezt mondja: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Ez pedig az örök kibontakozás kegye. – Végül is mi ez? Olyan csodás átalakulás, amelyet így lehetne költői dalba csendíteni: az isteniek szerelmese leszek!

Bef.: Mi a „hegyen álló szent város” lakóinak kegye? Kevésre becsülik a földieket és nagyra értékelik az égieket!

* * *

B/rész: a napi Evangéliumból előrajzó beszédtetelek

A napi Evangélium így szól: „Amikor János a börtönben hallott Krisztus tetteiről, elküldte (két) tanítványát ezzel a kérdéssel: „Te vagy-e az, akinek el kell jönnie, vagy mást várjunk?” Jézus így válaszolt: „Menjete, jelentsétek Jánosnak, amit hallotok és láttok: Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak föltámadnak, a szegények pedig hallgatják az evangélium hirdetését. Boldog az, aki nem botránkozik meg bennem. Akkor azok elmentek, Jézus beszélni kezdett a néphez Jánosról: „Miért mentetek ki a pusztába? Hogy szélről lengetett nádat lássatok? Vagy miért mentetek ki? Hogy puha ruhába öltözött embert lássatok? Aki puha ruhában jár, királyi palotában lakik. Miért mentetek hát ki? Hogy prófétát lássatok? Igenis, mondom nektek, prófétánál is nagyobbat. Ez az, akiről az Írás mondja: Nézd, követemet küldöm színed előtt, hogy elkészítse előtted az utat” (Mt 11,2-10).

A mai Evangélium tárgya tehát: Keresztelő János követeket küld Jézushoz, hogy tudakozódják munkájáról, hivatásáról és személyiségéről. Természetes, hogy dogmatikai tétel lehet tehát: a Messiás idejének kérdése, a Messiás személyiségének problémája, a messiási jelek jelentősége, a próféciák beteljesülése, tanító hivatása és a bűnbánat hirdetése, a jordáni keresztség értelme. – Továbbá: A Messiás zárt és nyilvános életének fejtegetése, az isteni személyiség visszahúzódó rejtőzködése, majd fokozatos revelációja... Mindez úgy, hogy kivilágosodjék belőle a mennyei Atya embert szerető örök valósága. Erkölcsi vonatkozásban pedig igen szép beszédek mondhatók a Messiás alázatáról, János várakozó lelkéről, a felfigyelő tanítványokról, a bűnbánat keresztségéről és az igazi férfiú Krisztus dicsérte tevékenységéről (erős jellem).

Különálló és láncokba fűzött gondolatokat, bővebben és rövidebben kidolgozott beszédeket közlünk, lássuk most ezek egymásutánját.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az Úr előfutára (Erkölcsi beszéd: Az Úr követői)

Bev.: A hová az Úr érkezik, ott előbb követsége jelentkezik. Egész természetes rendje ez a dolgoknak, mert világos az, hogy az Úr útját elő kell készíteni! – Ahol az Úr megjelenik, ott történni kell lennie a köveknek és egyenesnek kell lenniük az utaknak! – De kik az Úr követői?

1. Az Ószövetségben a próféták.

Ezek is az Úr követői. Történelmi és a lelkekben való megjelenésének követői. Az Úr indítja Mózes, Jeremiást... „... Prófétául rendeltelek a nemzetek között” (Jer. 1,5).

a) „Olajjal” telítik a hit mécsesét. Ez az első hivatásuk. Igen fontos, mert nélküle nincs „fény” az ember életében. Nagy a sötétség és reánk nehezdedő az értelmetlen világ... De még érthetlenebb az

ember és rendeltetése... Csak Isten tervében nyer fényt és igazi értelmes rendeltetést. Ezt a fényt Isten kinyilatkoztatása adja, amelyet a **hittel** tesz sajátjává az ember. Azért magyarázza a hitet a következő módon az apostol: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása. Ez adott bizonyosságot őseinknek. Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, vagyis láthatatlanból lett a látható” (Zsid. 11,1-3).

b) De azután fények lobbantásával kisebbítik az élet sötétségét. Oda fordul a lélek a próféta felé és elmondja magáról: „... nem szégyellem, mert tudom, kinek hiszek...” (2Tim. 1,2). – A hit fénye többek és egyes emberek lelkét is **fénybe vonja és fényre lobbantja**. Így maguk is fényforrások lesznek, és életükkel másoknak világítanak. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

2. Az üdvösség hajnalán – János próféta.

Az a férfiú, akiről az angyal szólt: „Örömd és vígasságod lesz ő és sokan örülnek majd születésének. Nagy lesz az Úr előtt: bort és részegítő italt nem iszik, és már anyja méhében betelik Szentlélekkel. Izrael fiai közül sokat térít meg Istenünkhöz, az Úrhoz” (Lk 1,14-16).

a) Alázatos bűnbánatot hirdet az embereknek. Szava így cseng: „Minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami göröngyös, legyen sima úttá” (Lk 3,5). Ennek hatása az, hogy a gögös ember mellveréssel térdel az Úr előtt. – Majd így folytatja:

b) A völgyek betöltessenek (Lk 3,5)... Mintha azt mondaná: sekély és mocsárlelkű ember életében mélységek tartalommal telítendőek. Ehhez Istentől sokat vegyenek! – Amit a követ végez, a keresztség, az itt csak jelkép, de előfutára az igazi megtisztulásnak.

c) Végül azt akarja, hogy hozzájuk leereszkedve megemelje az Úr az alázatos lelkeket. Lelket tisztít, hogy otthont készítsen. Mert igaz az, hogy akinek lelkét megtisztítja az Úr – követének szavára –, annak lelkében lakást készít magának az égi Atya. Azért mondja: „... hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Az **ilyen** „életszentély” az Úr minden örömeinek birtokosa lészen. De van-e egészen **közvetlen előfutára** a mi életünkben is?

3. Lelkünk élethajnalán – az Úr Egyháza.

Születésünk természetes Isten gondolta hajnalhasadása. A nemlétből a fogantatás a **létbe hoz**, a tudattalan életből a születés utáni idő **öntudatra ébreszt**.

a) És az Egyház szerepe? Életbe lépésünk után – a **keresztség szentségével Isten gyermekeivé nemesít**.

b) Majd életünk egész szakaszán **Isten kegyelmével** táplál... Mi más ez, mint állandó vezetés és támogató kísérés. Olyan kísérés, amelynek eredménye: Istennel való állandó kapcsolat és így a földi boldogságnak elérése, az örök kincsek megszerzése.

c) Sőt Egyházunk azt a hivatást is betölti, hogy az örök élet kapujáig elkísér (betegek szentsége, temetés), hogy igazi és boldogító **találkozásra** kísérjen minket!

Bef.: Mít tegyen tehát az ember, a vándor? Keresse az Isten követeit és hallgatva hallgassa az Ő üzeneteit. Sőt! Csorduljon ki lelkéből a köszöntő és hálálkodó üdvözlés: szent követek, üdvözölve legyenek! – Szeretetteljes fogadtatások jele: lelkem átalakítása és megszentelése. Ez pedig röviden annyit jelent: Isten követeit hallgatom, tanításukat megteszem, és Isten kegyelmét véve istenivé lesz az életem.

*

a) Ez a beszéd felépíthető volna: Jézus szavaira, amelynek erejével „72-t előre küld...”, hogy előkészítsék érkezését. – **Alkalmazás:** mi is lehetünk isteni követek.

b) De ugyancsak fölépíthető volna arra a történelmi tényre, hogy minden nagy **eseményt** előzőleg **követek küldetnek** az előkészítésre (itt azután bármilyen történelmi esemény színezhető). – **Alkalmazás:** fogadd **szívesen** az isteni követeket!

c) Továbbá fölépíthető volna arra a legendára, hogy a világ minden létezője: az ércék, a virágok, az állatok stb. megjelenésük előtt azt a parancsot kapták a Teremtőtől, hogy vigyenek valamilyen kincset (erő, szépség, szolgálat stb.) magukkal, hogy a **később teremendő embert** gazdagítsák. Az ibolya azt kérdezte: ki lesz „az az ember”, akit így akarsz, Uram, előzetesen gazdagítani? Az Úr azt felelte: olyan **áldott személy**, aki majd ilyen követek előkészítő munkája után **nekem készít helyet szívében!** – **Alkalmazás:** minden követ, ami csak a világon létezik, hogy emberlelkünket szentéllyé készítse Istenatyánk számára!

*

2. beszéd: **Keresztelő szent János kérdése** (Erkölcsi beszéd: A követek értékelése és lemérése)

Bev.: Aki az Úr útját készíti, az természetesen érdeklődéssel kérdezi: **eljött-e az Eljövendő?** Keresztelő szt. János is követnek érzi magát; érdeklődik tehát, vajon Jézus-e az Úr ígerte Eljövendő? Azt is mondhatnók: ez a János-követség lélektani magyarázata. – De a mi életünkben is felcseng sokszor ez a kérdés: vajon Isten követe kopogtat-e lélekszentélyünkön, valahányszor valamelyes rengést és rezdülést hallunk a lélek küszöbén? – Ilyenkor kérdezzük:

1. Te kopogtatsz-e, Uram, lelkem ajtaján?

Mert igen gyakran kopogtatnak a lélek kapuján... Bebocsátást kíván sokszor a világ öröme... az ösztön... a kétségbeesés ördöge... Jó tudni: isteni követ-e a kopogtató?

a) Jánost, az „útkészítőt” is az izgatta, vajon olyan követ hirdet-e ígét a Jordán partján, aki az **Isten igazi követe?** Jó, nagyon jó **megismerni** a követeket, mert minden kopogtató a „jónak színe alatt” kopogtat. Épp ezért zárt szentély a lélek, hogy kapujánál őrt állóan észrevegye a kapun kopogtató „követek” személyiségét, eredetét és hivatását.

b) Minket is ez int kérdésre. Ha tehát zörgetést hallasz lelked kapuján, kérdezzük: Isten követe, vagy a föld követe vagy-e? – Miről fogod megismerni őket? Ha a jóság és lelki nemesedés fokozása a céljuk, akkor az Isten követei, ha földi és ösztönös szolgálat a hivatásuk, akkor a sátán követei. – Ez a lemérés azért fontos, mert csak az Úr követei nyerhetnek bebocsátást lelked szentélyébe.

c) Mert az igazi követ után várható az Úr érkezése. A követek után ugyanis Maga a **Mester** kopogtat... Az előkészület után az Úr jelenléte következik, amely egész életátalakulást hoz számunkra. Sodró vihar, amely tisztít és zuhatagozó erő, amely éltet.

2. Mi jellemzi az Úr eljövételét?

Csodás és erős változások jönnek közeledése nyomán. Isten jelenléte nem lehet a mezők és rétek halálterülete. – Ahol Isten jelenik meg, ott élet bontakozik – az örök élet vonalát tekintve – mindenre. – És az emberi lélekben mi történik?

a) Látó lett a vendéglátó szeme. Úgy kell érteni: „meglátta” az Urat, „meglátta” a maga értékét és „meglátta” az élet örök elhivatottságát. Ez az igazi látás, amelyet kincsként hoz az Úr Követe.

b) Erős lett a gyenge ember karja és lelke. A tettek embere lett a próbálkozó. Testi munkára is lendületes és erős. Miért? Mert a lelkiek és szellemiek alapja a földi élet előkészítése. – De a lelki és szellemi munka is lendületet nyert. Miért? Mert az Isten jelenléte kegyelmet sugárzó találkozás. Nem olvasod az Írásból, hogy a Mester ruhaszegélyének érintésére is erő távozott a Mester lelkéből?... Hát még személyes és szeretet kapcsolta látogatásából?!

c) „Eleven” lett az örök életet tekintve „halott” lelkem. – Ezt már a kinyilatkoztatás szemszögéből kell értelmeznünk. Az eredendő bűn „status lapsae naturae” jellege az örök tájakról kizárja az embert. – A megváltás isteni ajándéka, az „istenti élet lehetőségére” támasztja fel az embernek lelkét. Hiszen éppen azért örömmünnep az Úr megjelenése a történelemben és az én életemben. Megvalósul bennem az Írás szava: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és velem étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20).

Bef.: Mikor láthatom igazán, hogy megérkeztél? Most már **életem mutatja**, hogy Te jöttél! – Imával zárom tehát ekképpen: így légy örök szent Vendégem, Uram, Istenem!

*

a) Ez a beszéd átépíthető a „tavasz születésének” meséjére. A mese szerint panasszal él a tél dermesztő ereje alatt szenvedő erdő az égi Teremtőnél, hogy letörte lendületes és dalos életét a tél... Az Úr új életet ígér, és követek érkezésével ígéri az új élet sarjadásának eljövételét. Az erdők várnak... Jön az orkán... Tépi őket... Rázza az ágakat... Talán ez az Úr kemény követe? –kérdik egymástól a tölgyek... Jön a fagy... a hó... Összehúzza őket... Talán ez az Úr követe? –kérdezik a még mindig zöldellő és hiuskodó fenyők... Végre jön a napsugár, a langyos szellő... Bizseregni kezd az első rügy... Ekkor megszólal a **hóvirág**: itt az Isten követe! Ez az élet lehelete. – Így magyarázandó a mese alapján az Írás fenséges ígérete: a követek megérkeznek. Ez a Szeretet **maga**. És mi történik? A vakok látnak... a halottak feltámadnak... él minden!

b) De felépíthető a bűnös Magdolna megtérésére, vagy Zakeus, Lévi esetére... Jön a bűnös életet

ismertető isteni követ – a **lelkiismeret**... Jön az isteni követ – a **félelem**, és végül jön az isteni követ – a **Szeretet**... Mit akarnak? Bánatot és megtisztulást! – **Alkalmazás**: magam életében is láthatom ezt a „követjárást”.

*

3. beszéd: **A tettek szava** (Erkölcsei beszéd: Szó és tett)

Bev.: Régi közmondás szerint: „a szavak elröppennek, de a tettek megindítanak”. – Aki **csak** tanítást hallgat, az elviheti ugyan magával a csengő szónak tartalmát, de ha tetteket lát, akkor magával ragadja őt a valóság ereje. Jézus Krisztusról is azt írja az Írás: „Jézus bejárt minden várost és falut, tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított minden betegséget és minden bajt” (Mt 9,35). – A mai Evangéliumban csengő szó a János féle kérdés, és valóságos tettek, történésekre utaló a Mester felelete. Mintha azt hirdetné: érték a **tanító** szó, de mindennél döntőbb a **látható tett**.

1. Csengő hang a szó.

Isten adománya a nyelv, a szó csendítője, és Isten indította lélek a kérdések sugalmazója. Isten kincse a nyelv; azért mondja a Bölcs: „Az igaz nyelve ezüst a javából” (Péld. 10,20). Sőt hallgatni is kell a hozzád intézett szót, hogy felfigyeljen reá a lélek. „Készséggel hallgasd a szót, hogy megértsd, és helyes választ adj bölcsességgel” (Sir. 5,13). – A szónak ugyanis az a hivatása, hogy a lélek tartalmát közölje, de azt is akarja, hogy feleletet váltson ki a másik lelkéből.

a) Lehet egyszerű hírt mondó és közlő azért, mert a nyelv a gondolatközlésnek az eszköze. De azért is, mert a beszéd a lélek szolgája. – Ami tehát csengő szó, az a belső világ tartalmának közlése és így más lelkek felépítésének is eszköze.

b) De többet is tehet. Magyarázatot adhat bizonytalan és küszködő kétségekre. Lelkünk sokszor kerül ilyen helyzetbe. Nem érti életének célját... Nem ismeri az életcél elérésének eszközeit... Ilyenkor kutató kérdésekkel és magyarázatot váró áhítózással fordul Isten követének tartott emberekhez és intézményekhez (lélekemberek, egyházi emberek, isteni tanítást magyarázó szentbeszéd stb.). – A szó tehát nem értéktelen, hanem gondolatokat közlő, majd lélekkétséget csillapító és lélekéhséget kielégítő isteni csendítés. Valóban olyan égi üzenetek hordozója, amely akkor lesz igazi érték, ha felhasználás után életté lesz.

2. De döntő erő a tett.

A mai Evangéliumban a Mester nem tanításának fenségére, vagy isteni küldetésére hivatkozik, hanem Izaiás jövendöléseinek **tettekben** való megjelenésével felel.

a) Mit tárnak elénk – Isten követei? Látunk – életfakadásokat... Látunk – erőssé erősödések... Látunk – fénylobbanásokat... Látunk és hallunk hálálkodóan dalolókat...

b) Mit jelent a mi számunkra ezek észlelése? Belső vágyakozást, áldozatos nekilendülést és így igazi életkezdetet. De a látott életnél is nagyobb az áldozatos munka folytatása. Ez már valóságos megvalósítása a magasra törő lendületnek. – A tanító szó csak előkészület, a megindító példa csak lendítő erő, de a valóságos bekapcsolódás az isteni életbe: a tökéletes érték. Van ebben életkeret egybekapcsolódás (a szőlőtöke és szőlővessző példája). Van ebben a Szentlélek fuvallatának tavaszi életre fakasztása. De van ebben állandó **életakarás**, amelyet kegyelmi harmattal erősít az égi Atya. – És mi a valóság? Isten parancsa szerinti életté teremtem a holtnak látszó igéket.

Bef.: Életünk tartalmát adja ez az axióma: **kevés szót, sok tettet!** Így lélekkincsekkel járjuk a földet, és életkincsekkel megrakodva vesszük birtokba az eget.

*

Ez a beszéd átépíthető Szt. Ágoston élettörténetére, amely a sok **elméleti kutatás** után csak akkor fordult egész törtetéssel az égi Mester felé, mikor drága édesanyja életében **meglátta** az áldozatos és lemondó élet boldogságát. Ilyen látás és tapasztalat után szinte villámlendülettel ragadta magával az a kegyelmi megvilágítás, amely a közismert **„tolle – lege”** égi segítségben csendült a lelkében. A későbbi életre pedig az áldozatos **tettek** sorozatával mutatja mindnyájunknak, hogy mi is **követhetjük** őt az új életet kereső és találó úton. – **Alkalmazás**: „si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra”: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

*

4. beszéd: **Isten ellenségeinek követői** (Erkölcsei beszéd: Jó és rossz követek)

Bev.: Egy, az igaz Istentől távol eső emberrel beszélve az a kérdés tódult ajkamra: Testvér! Találkoztál-e már Istennel? Felelete ez volt: az Isten lelkemben élt hosszú éveken át. Boldogan éltem a megnyugtató tudatban, hogy hivatással küldtettem, Isten kezén jártam földi utamat és tudtam, hogy messze él az Isten, akihez egyszer hazatérek. Aztán jöttek különleges **követek**... Az ösztönök követői... A „közfelfogás”-nak nevezett általános nézetek egész követsége... És egyszerre csak azt vettem észre, hogy eltűnt a lelkemből az Isten... – Az a kérdés vetődik fel bennünk: vajon valóban kopogtatnak-e követek, akik a lélekből elviszik az Istent? És ha igen, jönnek-e olyan követek is, akik kopogtatva visszahozzák az Istent?

1. **Kopogtatnak-e olyan követek, akik elviszik a lélekből az Istent?**

Nézzen most mindenki a saját lelkébe és vizsgálja, hogy gyermekkorától kezdve **nem jelent-e meg Istent elvivő vagy Istent elhomályosító követ?** Azt szeretném, ha ezt nem az a gondolat kísérné, hogy a mások életében való pusztítást vizsgáljuk, hanem a magunk életét elemezve kutassuk, volt-e a mi életünkben olyan időszak, amikor a követek elrabolták tőlem az Istent?...

a) Pergessem vissza életem filmszalagját és nézzem, nem kopogtatott-e olyan követ, aki azt hirdette, hogy az élet földi területén keresd életed tartalmát... Rossz barát... Rossz olvasmány... Erkölcstelen életvagy... Ösztönök igénye... Ezek a személyes „rossz követek”.

b) Majd keresd: járt-e olyan követ, aki a tudomány köntösével akart elragadni a mindenható Istentől? Ha találtál ilyet, nem vetted-e észre, hogy a jóság színe alatt próbálta elvenni az Istent? –De távolról se hidd, sőt meg se kísértsen az a hibás gondolat, hogy a tudomány fénye a te drága lelked ellensége. A tudomány égi ajándék; csak az elméleteket tudománnyá vagy a tudomány igazságainak elfordítását gögös önérdekké erősítő ember lehet lélekellenséged. – Ha ugyanis nem köznapi ember vagy, a tudomány csarnokában a könyvek elrejtett csodáiban próbáltál életfényt találni. Akkor mérlegeld a tudós kopogtatók lélektartalmát, és ne feledd: a tudósok laboratóriuma, a próbálkozások elmélete, a katedrák csendes birodalma; ezek szent produktumai nem mindig úgy kerülnek a lelkek közelébe, ahogyan a tudósok elméleteiket kiépítik, hanem görögtűz formájában... Ez a föllobbanó tűz azután Isten szent tüzét elhomályosítja és az embert a sötét bizonytalanságba taszítja...

2. **De kérdezem továbbá: Járnak-e olyan követek, akik visszahozzák a legnagyobb kincset, az Istent?**

Az az isteni követ, aki homályt vet a földiekre és fénybe vonja az örök értékeket. Ez a követ harangot is kondít. Megharangozza a bűnbánat csodás zsolozsmáját és reámutat Keresztelő szt. Jánosra, akinek ajkán állandó a szó: „Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcsét” (Lk 3,8). Ő az, aki meghirdeti: vonulj el a világ zajától a lélek pusztájába, mert a világ külső dicsősége elszakít az Istentől, a puszták, a sivatagok magánya hozzájuttat az Úrhoz.

a) Lesznek olyan követek, akik azt hirdetik: várd az Isten sújtó kezét, a szenvedések reádnehezedeő súlyát. Megtör az Isten... Úgy tesz boldoggá, hogy reádnehezedik az Isten keze. – Nehéz beszéd ez! – Igaz, hogy van ilyen isteni követ, de **ennek életjegye**, hogy nem enged lekomorodva letörni, hanem jóvá akarja tenni életedet!... Az igazság ez: „Ha el is esik, sem üti meg magát, mert az Úr alája tartja kezét” (Zsolt. 36,24). – Isten tervében úgy áll a világ, hogy nem szenvedések siralomvölgyének teremtette. Az Írás így szól erről: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott... És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 2,8 és 1,31). – Így az igazság az, hogy az isteni kezdet **szépségét** elködösítette a szabadnak teremtett ember bűne. – Ne hallgass azokra, akik azt hirdetik, hogy Isten csak a szenvedés útján lehet megtalálni... A szenvedés **lehet** Isten eszköze, de a lélek felemelkedése és boldogítása az Isten célja.

b) De jönnek olyan követek is, akik az Isten adta élet **igazi, tiszta** örömeiről szólnak. Azoknak azután minden szava az Isten üzenete. Az előzők csak előkészítenek a földi örömtől való elszakadás útján az égiekre.

c) Végül Maga az Úr kopogtat. Ez már belső erővel ragad. „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod honnan jön és hová megy” (Jn 3,8). Ne te légy szolgálja a testnek, se a kincsek alázata. Így nem te volnál az úr, pedig azzá tett az Isten, hanem szolga lennél, akit az ösztön ural. – Aki tömjént vet a bálványoknak, az nem találja az Istent. Aki a világot életlépcsőzötté gyúrja, az halad az Isten

felé. Aki arra használja életét, hogy a saját és más javát szolgálja, abban a lélekben dallamos hang az erényes élet és diadalmas élet születik az Úr befogadására.

Bef.: Üzenek valakinek! Annak az Isten követségét nem vevő, de Istent rabló követeket befogadó testvérnek! Üzenetem így szól: megjelentek Istent elvinni akaró követek, élvezet, tudás, hatalom! Vigyázz reájuk és helyesen használd értékeiket. Az élvezetet, örömeiket tedd eszközzé saját lelked érdekében. A tudás fényét vetítsd magad és mások életútja fénycsóvájává; de úgy, hogy ennek fényénél az élet titkait megvilágítva értékeld. A hatalmat se értékeld túlságosra. Gondolj Caligulára, akinek szekerét rabszolgakirályok kísérték. Olyanok, akiknek szemeiket mindig a Cézárra kellett függeszteniük... Egyszer csak föltűnt a Cézárnak, hogy az egyik rabszolgakirály mindig a „biga” kerekeit nézi. Megkérdezte tőle: miért nézed a gördülő kerekeket? A rabszolgakirály azt felelte: azt nézem, hogy a kerék forog... és ez a küllő, amely most lent volt, egyszerre csak fölkerült... – Mit gyűjtötök hatalmat? Higgyétek, ha erényeket gyűjtötök, Isten szavára igennel felelték, megtaláljátok az Istent. – Visszatér az az állapot, mely Isten teremtő tervében kezdő állapot volt. A rablók kiűzésével, az erények befogadásával megtaláljátok az Istent. Imádkozzatok azért, hogy mindig birtokoljátok az Urat! – Akik pedig olyan szerencsétlenek voltak, hogy elvesztették, ismét találják meg Őt!

5. beszéd: **Az életutat keresők** (Erkölcsei beszéd: Az Istent kereső ember)

Bev.: O. Wilde „De profundis”-ából emelkedni akar... Keresi az utat. A „Readingi fegyház balladájá”-ban szenvedő emberroncsokat, embertípusokat lát, és magával hasonlítja össze. – Magunk is eszményeket keresünk, mert erősen belenőttünk a földbe... És ez kevés! – De hol vannak ezek?

1. A csodatevők világában keressétek.

a) Látók (Isten csodáit)...

b) Hallók (Isten igéit)... „Akkor meg nem szégyenülök, ha minden parancsodra ügyelek” (Zsolt. 118,6).

c) Táncolók (élet örömeiben)... „Örvendezik akkor majd az igaz az Úrban, ki benne reménykedett, és dicsekszenek az igaz szívüek mindnyájan” (Zsolt. 63,11).

2. De magatokat kemény emberré eddztétek.

a) Akkor alkalmas lesz a lélek a befogadásra. „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját” (Jak. 1,12).

b) Akkor eszmények lesztek –magatoknak és másoknak. „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa; el vannak ők ültetve az Úr házában, virulnak Istenünk házában udvariban” (Zsolt. 91,13-14).

c) Akkor Isten élő hangjai lesztek – az élet pusztaságában.

Bef.: Hinduk követsége járt a párizsi keresztényeknél. – Szeretnék látni, hogyan éltek? – mondták. Mikor pedig látták a párizsiak életét, akkor így szóltak: nekünk **nem kell** az a Mester, akinek ilyen életet élnek a „követői”. – Íme! **Életet élő** emberek láttára lettek volna Krisztus követői!

6. beszéd: **„Te ki vagy?”** (Erkölcsei beszéd: Értékünk!)

Bev.: János követségének kérdése ez! Itt Jézushoz fordulnak a kérdezők. – De magunkhoz is sokszor intézzük ezt a kérdést! – A beszéd azonban egy mese tartalmához fűződjk és így vonja le a valószínűs életértéket. – A kutató tudós története ez az egész; azé a tudósé, aki a kutató ember képében bejárja a nagy természetet és kérdésekkel ostromolja a mindenséget.

1. Kérdezzet az ember.

a) Első útja az erdők óriásaihoz vezette. „Te ki vagy?” – A felelet ez volt: „Tüzet rejtő szent rejtély!” – „Tüzet hordozó, te, a zöldellő fa?” – „Igen! Élő levél a hajtásom, de dörzsölődő ágaimnak hajtása – a tűznek lángja”. Nem értette a tudós... Erre azt mondotta a fa: „légy tehát nyugodt és érd be ezzel a felelettel. Anyag és szolgál vagyok”.

b) Második útja a szénbányákba vezette. „Te ki vagy?” – A felelet ismét ez volt: „Tüzet hordozó szent rejtély. Végül is anyag és szolgál.”

c) A harmadik útja a gyémántmezőkhöz juttatta. „Te ki vagy?” – „Tüzet szóró szent rejtély! Végül is anyag és szolgál.”

2. De jelképesen oktát a természet.

Mit tanít az emberről?

- a) Isten teremtménye és fényhordozója. Tűzhordó és Istent kereső „vándorlanc”...
- b) Isten teremtette erdők történelme... Megkeményedett múlt... De tüzet hordozó fényesség is (Nap!)! Istent találó lélek!
- c. Nagy nyomás terméke... Nyomás alatt gyémánttá levő tüzet hordozó... Végül is a nagy fényt kapott lélek: Istent hordozó!
- Bef.: Ki vagy? Isten képe vagy! Tűz! Fény! Erő! Végnélküli szépség az örök Nap tüzességének a sugarában. Ember! Vedd észre! **Minden az Isten!** Az erőközlésben, a múlt gyűjtögetésében, az élettelen erejében, a fény szülőjében...

7. beszéd: **Az áldozatos ember** (Erkölcsi beszéd: A tevékeny élet a jövő boldogság anyja)

Bev.: Kik azok és milyen lelkületűek, akik az élet tragédiája közepette is az Eljövendőt várják? Két, szinte típust alkotó emberről szólnak a régi íráskorok. Marius, a római vezér volt az egyik, és a még öregebb Jeremiás próféta volt a másik. Mindkettő megérte városának pusztulását. Mindkettő ette a számkivetettség keserű kenyerét... Marius Karthágó romjainál lelkében összetörve heteken át zokogott. Ez a szenvedő vezér olyan ember, akinek lelkéből kihalt a hit, hogy valamikor még szebb jövődőlészen... A másik, Jeremiás próféta hamuval hinti fejét, szörzsákba öltözik, bűnbánatot tart és Jeruzsálem pusztulásakor azt mondja: Uram, bocsásd meg, amit Ellened vétettem és az Eljövendő országát hozd el nekem! Ő is romokon ül. A szenvedés könnyeit hullatja, de magasra emelkedő lélekkel, egek felé fordul hittel kegyelemért esdekel. A romok csendes beszédét hallja, de a halálharang kongó szavából a jövő reményét csendíti. – Két kérdést állítsunk magunk elé. Kérdezzük csak: milyen **múltból** ered a **jelen** és milyen **jelenből** születik a **jövő**?

1. A jelen a múlt gyermeke.

Az a **hívó ember**, akinek tekintete úgy jár a jelen szenvedéseinek közepette, hogy **önmagát is hibásnak és felelősnek tudja**. Így azután a megalázkodás érzésével egekből azt esdi le, hogy **engesztelő**, szenvedő élete Isten kegyelmét, a hit, a remény életváltoztatás csodáját hozza.

a) Jeremiás próféta néma, csendes lélekkel hirdeti a romok közepette is, hogy a nemzetek tragédiája **nem néma temető**, a városok romjai nem csupán omlott falak, hanem sokszor büntetésnek jelei, amelyek **új építést** követelnek. Így szól: követelem, hogy a téglákat hozzátok közelebb, hogy a falakat a magasba húzzák... A rétek göröngyeinek véráztatott ajka beszélni kezd, a szörnyűségek elmúlta után az ekét várjuk, a kar megfeszülését igényeljük, a mag szórását kívánjuk... – A szenvedő ember letörli lepergő könnyeit, megerősíti elernyedett karját, bevágja a földbe az eke vasát, beleszórja a barázdába az új élet éltető reményét, megemeli a lelkét. – Ezeknek azután beszél minden, – Maga az Isten is!

b) Nem némák a temetők, a hősi halottak nyugóhelye! Szólnak áldozatról és követelnek szent, néma áldozatot.

c) Nem némák az egek sem. Isten az élet Istene. Nincs megállás az élet sodrában, ha a szörnyűségek reá is neheznek az emberre. A hullám tovább halad és az életet viszi előre... Akinek nem finom a füle, szeme vegye észre, hogy az élet sodra erős. Az embertestvéreket sodrásban viszi egymás felé. Háború idején is új fészket épít. Nincs megállás! A gyarló okoskodást elsodró Isten Lelke halad... Kialakítja a lelkekben a hit és remény erényeit, és nyomukban életkészség fog kifejlődni.

2. A jövő a jelen szülötte.

Kik az „Eljövendőt” váró emberek?

a) Az önfegyelem és lemondás hősi nemzedéke. Azok az emberek azok, akik elpuhultsággal szemben szörbe öltözködnek, akik hamuba ülnek és visszavonult életben acélosakká lesznek. – Az Írás szavai szerint Keresztelő szt. János hűséges követőinek, a földiektől szabaduló embernek csodás kegyet ad az Isten. A látás szent kegyét. Mikor eljön az „Eljövendő”, ez lésszen: „Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak föltámadnak, a szegények pedig hallgatják az evangélium hirdetését” (Mt 11,5).

b) Az erő emberei ezek: a lemondó, áldozatos, a **szenvedés készséges vállalói**. Ezek nem ragaszkodnak a földhöz, nem bársony és selyem az igényük, hanem kemény munka és szeretetteljes szolgálat az életük. – Isten országának az a lakója, aki teveszörbe öltözik, igényét nem Bacchus asztala kínálja, eledele a föld egyszerű terméke. Lelke amfora, amely kitárul, hogy Isten kegyét várja. Nemes lelkük magasán szálló. Isten szent házanépe: a magukon dolgozó és azután az emberi élet **nemesedésén fáradozó** áldozatosak, a hiten épülő életet építik valóban.

c) Krisztust váró nemzedék ez, mert vallják, hogy Őáltala érik el az eget, ha elszakadnak a földtől.

Így azután életükkel mutatják, hogy kicsi nekik a föld, mert a végnélküli életet kínálja számukra az Isten. Ilyen elgondolással él az áldozatos, az emelkedett lélek, a bizakodó, az Eljövendőt váró ember. – Legyen lelketek előtt az a szent hit, hogy az Eljövendő várományosai vagytok. Hogy a földtől szabadduló, az égieket váró szent nemzedék vagytok.

Bef.: Egy öreg lelkivezér egy lelkigyakorlaton egy képről beszélt. Watteau francia festőművész (?) képéről, melynek címe „**A remény**”. A földgömbön felhők közé merülő összetört nő hever. Bekötött a feje, sebesült a keze, tépett a ruhája. Lant van a kezében, melyen minden húrt elpattantott a szenvedés... Egy húr van csak épen. Fáradt kezével ezen is muzsikál – a remény... Mikor minden elveszett, **akkor is** Isten dicsőségét muzsikálja. Ezt a képet rajzolja mindenki maga elé. Mikor minden elveszett, elszakadt, a lant minden húrja elpattant, eltörött, még a lant kerete is... Sebes a kezünk, tört a lelkünk, még akkor se engedjük el a lantot. – Ha ez a **remény** él lelketekben, akkor el fog érkezni számotokra is – az Eljövendő. – Úgy legyen!

8. beszéd: **A Jordán parti próféta** (Az Isten embere)

Bev.: Ide állítja az Evangélium, állítsuk tehát magunk elé, hogy tanuljon tőle a mai ember. – Azzal kezdem, amit New York-ban az utcán láttam. A járdán áll bronzba öntve az a tanító, aki megtagadta a nemzeti zászló meggyalázását és így az angolok a helyszínen kivégezték. Áll, hogy intő jel legyen: tiszteld a nemzetedet! – És a ma szentje? Álljon elénk és kiáltsa: tiszteld az **eljövendő isteni Küldöttet!** – Mi módon állhat elénk?

1. A gyermekkor hajnal képében.

Ebben hármassal kézzel irányítható.

a) Isten keze – születésének csodájában.

b) Szülők keze – a nevelés szent munkájában.

c) Önnön keze – az önfegyelem gyakorlásában. Kérdezd csak: és ilyen-e a **mi**, vagy **gyermekeink** élethajnala?

2. A férfikor életdelén.

a) Aszketikus az élete.

b) Szolgálatot teljesítő a tanítása.

c) Istenhez térítő minden szava. És a mi életdelünk?...

3. Az élethajnal pillanataiban...

a) Kemény – a heródesi elítélés hangjában.

b) Meg nem rendülő a Salome kísértő hangjára.

c) Életáldozatot mutató – Isten országára... És mi? És a mi lelkierőnk?...

Bef.: Álljon elénk és szóljon! Mi pedig hallgassuk és példáján induljunk! Hová jutunk? Az Üdvözítő Mesterhez!

9. beszéd: **Az „áldott kezek” életremeke** (Az emberi élet tökéletes típusa) (Ugyanaz, mint az előző beszéd, csak kisebb keretre szorítva...)

Bev.: Hogyan alakul ki emberéletből az Isten gondolta „tökéletes élet”?

1. Isten kezéből induljon.

a) Teremtés.

b) Kegyelem. Ilyen volt a jordáni próféta.

2. Jó szülők kezébe kerülve szent családban éljen.

a) A szülők élete.

b) A tárgyi nevelés ereje. Ilyen volt a jordáni próféta.

3. Erősen fegyelmező „önnön kézben” éljen.

a) Megtagadja – a puhány életet.

b) Felölti az önmegtágadó egyszerűséget. Ilyen volt a jordáni próféta. – És mi? Ha ilyenek leszünk, akkor reánk is áll életünkben, halálunkban a szerető Mester dicsérő szava!

Bef.: Eredmény: „Tárujlatok fel, hatalmas kapuk, tárujlatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7).

10. beszéd: **A próféta szeme** (Dogmatikus beszéd: „Puer natus est”)

Bev.: Mit látnak az „emberi szemek” és mit látnak az Isten áldotta „prófétai szemek”? – Az igazi látás a második, mert ennek fényét az Isten különös kegyelme adja. – Mit látnak a próféták szemei?

1. Látják az Isten terveit.

a) Az emberi életnek az a természete, hogy az élet külső kereteit felfogja az emberi szem, de a mozgató, lendítő ereje, a titkos hátterek, vagy szándékok ködben állnak. Az ember észleli – a jelent. Az ember – tudja a múltat. És rejtély előtte – a jövő. – Ez áll a **világra**, jobban áll az **emberre** és teljesebben áll az **Isten terveire**.

b) És a próféták? Előttük világosodik a jövő, mert fényt vet rá az égi Teremtő.

2. Látják Isten tetteit.

a) Isten műve minden ember előtt kiviláglik, de ennek értelmét nem ember látja. Ezért zúg is sok ember – az Isten ellen. A belső, a háttérben élő gondolatot pedig nem igen értik.

b) És a próféták szeme? Fényben látják a jövőt! Miért? Mert Isten tárja eléjük. Fényben látják Isten terveit és **tetteinek háttérét**, mert Isten ezt kinyilatkoztatja.

Bef.: A Karácsony előkészítése – Isten terve. A Karácsony estéje Isten legnagyobb tette. Ez pedig a próféták áhitatos sejtése, a „ma emberének” pedig legnagyobb öröme és boldogsága.

11. beszéd: **Keresztelő Szent János követei** (Dogmatikus beszéd: Kicsoda Jézus?)

Bev.: Te vagy-e? – ez a kérdés. És a felelet?

1. A tettek szóljanak.

„Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a lilium” (Iz. 35,1).

2. A szemek lássanak.

„Akkor majd megnyílik a vakok szeme...” (Iz. 35,5).

3. Az emberek higgyenek.

„... és megkérdezték tőle: „Miféle hatalommal teszed ezeket? Ki adta neked a hatalmat, hogy így cselekedjél?” ... „A mennyből, vagy az emberektől volt János keresztsége? Válaszoljatok.” Azok tanakodni kezdtek egymás közt: „Ha azt mondjuk: a mennyből volt, azt feleli: Hát akkor miért nem hittetek neki? Azt mondjuk talán: Az emberektől?” Félték azonban a néptől...” (Mk 11,28 és 30-31).

Bef.: Az Isten igazi követe, tudhatjátok: az „ismeretlen”!

12. beszéd: **Az Úr előfutára** (János, az előfutár)

Bev.: A Mestert Isten követe előzi.

1. Előkészítés a feladatra (harangzúgás!).

2. Lélekkészülés – az életutakra.

a) El – a földtől.

b) Fel – az égbe.

Bef.: A „jó ember” – Isten követe.

13. beszéd: **Az „erős ember” hivatása**

1. Megismeri az Úr jelentkezését.

2. Meghirdeti az Isten közelségét.

* *

– Most olyan beszédvázlatokat közlünk, amelyek szintén különálló és egymástól független gondolatokat érintenek és fejtegetnek, de a mai Evangélium szövegére közvetlenül építkeznek. Talán azt is mondhatnám: inkább Evangélium szülte **ötleteket** vetnék fel, és azokból akarnék szerves és rendszeres beszédtételeket alkotni. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: **Jézus megjelenése**

Bev.: Isten a történelemben is szól. Jézus Krisztus a történelem alakja.

1. Karácsonykor elszerényedve – „tündököl”.

2. A Jordán partján igénytelenül – a tömegbe vész.

Bef.: A történelmi Krisztus a mi Istenünk.

2. beszéd: Jézus érkezése

Bev.: Használjuk fel azt a kérdést, mi előzi a nagy eseményeket?

1. Csendben – a világ Megváltójaként.

2. Viharban – az ember Bírójaként.

Bef.: Szerető Isten és ítélkező Isten a mi Urunk.

3. beszéd: „Hírek szállongása között”

Bev.: Események híre száll... Jó értelemben véve is hírharangok vagyunk...

1. Emberek mondják, hogy itt vagy.

2. János érdeklődik, hogy Te ki vagy?

Bef.: Hírek, érdeklődési körök változnak, de érdeklődésünk az igazság nyomozására kényszerítsen!

4. beszéd: Te vagy-e az Eljövendő?

Bev.: Évezredek reményének csillanásakor természetes János érdeklődése. – Isten prófétákon át ígér, és Krisztusban teljesül. Mindkettő a szeretet csodája.

1. Prófétáink szava – isteni ígéret.

2. Történelmi megvalósulás – isteni kegyelem.

Bef.: Boldog lehet az ember, mert hozzá alázódik az Isten.

5. beszéd: Mást várjunk?

Bev.: Színezhajlíthatjuk az anyagi és lelki emberek lelki képét és felelhetnők kérdéseikre és vágyaikra.

1. Az elpetyhítő nyugalom áhítozzuk?

2. Vagy a „népek szabadító Vezérét” várjuk?

Bef.: Legyen értékmerce: a lelki igényű ember az élet királya.

6. beszéd: Az isteni jövendölések

Bev.: „Önura ember”-e a föld zarándoka, és szerető Atya-e az élet elindítója?

1. Isten irányítja az ember sorsát.

2. Próféták jelentik az Isten szándékát.

Bef.: Értékeljük magunkat mint a szerető Atya lelkének örömét és gondját.

7. beszéd: A történelem sodrítója...

Bev.: Látom-e az életben a történelem sodrát? A felelet Isten kegyelmi ajándékának tüntesse fel a látást és még nagyobb ajándéknak az irányítást.

1. Emberé az alakulás.

2. Istené az alakítás.

Bef.: Istennel biztos a célbajutás.

8. beszéd: Beszél a múlt

Bev.: Ibsen bármilyen drámájára, vagy Arany J. balladáinak egyikére hivatkozhatunk... Nincsen temetett múlt.

1. Felelőssé tesz – tetteidért.

2. Előkészítésre kényszerít – a jövőért.

„De lelkiismereted jó tanácsára is ügyelj, mert semmi sem ér neked többet ennél!” (Sir. 37,17).

Bef.: Visszatérek a bevezetésre: örömmel állapítsuk meg, hogy átépíthető, jövőnket szebbé alakít-

ható lehet az Isten kegyelmével törölt múlt.

9. beszéd: **Lásson a jelen**

Bev.: Szemeink hályoga essék le, hogy lássunk! –Hogy tárul fel a helyes látás valósága?

1. Azért jött az Úr.

2. Hogy fényt lásson az ember.

„...Íme a nemzetek világosságává tettelek, hogy üdvösségem légy a föld széléig” (Iz. 49,6). „A pogányok világosságává tettelek, hogy üdvösségük légy egészen a föld végső határáig” (Ap.Csel. 13,47).

Bef.: Hangolja fel lelkünket a helyes látás örömfejtegetése...

10. beszéd: **Alakuljon a jövő**

Bev.: Nincs megállás az életben, hanem állandó fejlődés szolgálja a jövőt.

1. A Mester tanítja a mintát!

2. Az ember alakítsa magát!

Bef.: Fenséges igazság, hogy magad alakította életkincs vagy, ember!

11. beszéd: **Az Isten emberének arca**

Bev.: Kutassuk, hogy kiverettek-e rajtunk az Istent szeretők arcvonásai? – Mik az igazi jegyek?

1. Elfordul – a világ hiúságaitól.

2. Odafeszül – az ég értékeihez.

Bef.: Feladatként követeljük mondván: ezeket a jegyeket szerezd meg, ember!

12. beszéd: **Az „Úr angyalai”**

Bev.: Csak az égben járnak?... Földön is!...

1. Szülők.

2. Tanítók.

„Fiaid vannak? Neveld meg őket, hajlítsd őket gyermekkoruktól fogva! Leányaid vannak? Órizd őket, a testüket, és ne mutass nekik nyájas arcot! Add férjhez leányodat, akkor nagy dolgot műveltél, de értelmes férfihoz adjad!” (Sir. 7,25-27).

Bef.: Mert utat készítenek az Úrnak!

13. beszéd: **A Krisztus rajzolta emberarc**

Bev.: Az Evangélium szövegéből levezethető a Krisztus megrajzolta emberkép...

1. Igénytelen a külső.

2. De erőteljes a belső.

Bef.: Hasonlítsuk össze önmagunkkal. Krisztus tükröt tart elénk, lássuk, milyenek a mi arcvonásaink...

14. beszéd: **„Ecce homo”**

Bev.: Milyen boldog volnék, ha én valóban Isten embere, Isten képe lennék! Ha így lenne, az Úr ítéletét magyaráznánk, amelyet **rólam** alkotna mondván:

1. Ilyennek gondoltam – mondja a Teremtő.

2. Ilyennek látom – dicséri a Megváltó.

Bef.: Ez a következtetés boldogítana: íme, az Isten embere vagyok!

* *

– Most azután egyes tételcsoportokra **címtervezeteket** közlünk.

a) dogmatikai beszédek

1. beszéd: **A Megváltó érkezésének ideje**
2. beszéd: **Az elérkező Megváltó földi működése**
3. beszéd: **A lélek kegyelmi előkészítése**
4. beszéd: **Az isteni kegyelem ereje**

*

b) *erkölcstani beszédek*

1. beszéd: **Emberi akarás és isteni segítség**
2. beszéd: **Az önmegtágadó ember**
3. beszéd: **Az önfegyelmzés isteni küldetése**
4. beszéd: **A jószágot sugárzó lelkek**

*

c) *liturgikus beszédek*

1. beszéd: **A zsidók egyházi rendje**
2. beszéd: **A vallási felügyelet**
3. beszéd: **Az idők teljességének sejtése**

*

d) *homiletikus beszédek*

1. beszéd: **A próféták sejtései**
2. beszéd: **A kíváncsiskodó keresők**
3. beszéd: **Az Úr jelenlétének jelei**
4. beszéd: **Alázat és önitélés**
5. beszéd: **Illés lelke**
6. beszéd: **Élvezetek – életlemondások**

*

Beszédláncok

A most következő **beszédvázlatok** a napi Evangéliumhoz alkalmaztattak, de négy-négy beszédtevéből alkotott **egységes gondolatokat** fejtegetnek. Inkább arra szolgálnak, hogy anyagot találjon a szónok arra, ha **egységes gondolatának** több részre osztható kereteit keresi. – Kifejtésüket mellőzzük és csak a tételek fejtegetésének módozatát, illetve alapgondolatait közöljük. – Lássuk most ezeket az összefűzhető egységes gondolatokat és **beszédláncokat** egyenként.

I. beszédlánc címe: A Krisztust keresők

Ennek a beszédláncnak az lenne a főgondolata, hogy kutassuk, feleljünk, vajon a **Krisztust keresők** nemes együtteséhez tartozunk-e? – Példaként kínálkoznak a pogányok és a misszionáriusok, továbbá a hitetlenek és ingadozók életének eseményei, amelyek ezernyi változatban állítják elénk a Krisztuskeresés áldozatosságát.

1. beszéd: **A „János lelkek” követsége**
 1. A „jelekre” felfigyelnek.
 2. A „jelek emberétől” irányítást kérnek.
2. beszéd: **A „János lelkek” megnyugtatósa**
 1. Az Isten terveit állandóan szorgalmazzák.

2. És küldettségüket tetteikkel igazolják.

3. beszéd: **A „János lelkek” dicsérete**
 1. A „keresőt” dicséri az Úr szava.
 2. A „reátalálás” kegyelme – a keresők jutalma.
4. beszéd: **A „János lelkek” Isten találása**
 1. „Íme az Isten Báránya...”
 2. Aki előttem lett...

*

II. beszédlánc címe: Akik előkészítik az Úr útját

Ennek a beszédláncnak az volna a hivatottsága, hogy – szt. János példáján okulva – a mai életben élő és dolgozó életét értékelje. Igen fontos mozzanat volna, hogy minden beszéd – **áttétellel** dolgozva – a mai ígehirdetésre vonatkoztassa tartalmát!

1. beszéd: **János, a jordáni próféta**
 1. **Próféták hirdetik eljövételét.**
 2. **Hogy egyenesítse az Úr ösvényeit.**
2. beszéd: **János, az Úr küldötte**
 1. **Születése – Isten kegye.**
 2. **Igehirdetése – Isten szolgálata.**
3. beszéd: **János, az Úr „kemény férfia”**
 1. **Ingó nádszálak – gyengeség jelei.**
 2. **Acélos emberek – Isten szolgálói.**
4. beszéd: **János, a lelkek felharangozója**
 1. **Bánatra indít.**
 2. **Isten-várásra készít.**

*

III. beszédlánc címe: „Az ígét várók lelkülete”

Ennek a beszédláncnak az a feladata, hogy az Isten ígéjére **igényeskedők** lelkületét rajzolja. Itt az a felvázolás fontos, hogy a hallgatóság – önmagát mérlegelve – megállapítsa, vajon benne él-e az az ember, aki méltán várhatja és fogadhatja az ég Urát?! Jellege: **önismerés** és ennek alapján előkészítés.

1. beszéd: **Csak eszköznek nézik a földieket**
 1. **Járják a földi utat.**
 2. **Hogy elérjék az égi hazát.**
2. beszéd: **Lemondók a föld örömeiről**
 1. **Csak eszköz legyen a föld.**
 2. **És örök cél legyen az ég.**
3. beszéd: **„Erős jegenyék az Úr erdejében”**
 1. **Magasságba törő „életfák”**
 2. **Egekbe igényeskedő „sudarok”.**
4. beszéd: **A lélek viharait álló „tölgyek”**
 1. **Rázhatják az élet viharai.**

2. De erősek az „Isten tölgyei”.

*

IV. beszédlánc címe: „Akit a váraozók keresnek”

Ennek a beszédláncnak az volna a célja, hogy felhívassék a figyelem arra, hogy az ember lelkének ősi vágya: **a nagy váraozás**. – Itt azután egymás után levezetendő: a várva várt: az Isten Küldöttje, „Angyala”, Egyszülöttje, a mi Urunk Jézus Krisztus. Csak benne nyughat meg az ember lelke!

1. beszéd: **A próféták sora**
 1. Benne Isten követét sejtik.
 2. Azért hangját hallani akarják.
2. beszéd: **Többet, mint prófétát!**
 1. Messiást!
 2. Isten Áldottját!
3. beszéd: **Az Úr útjának előkészítőjét**
 1. Az Úr követét várják.
 2. Hogy az Úr megérkezését fogadják.
4. beszéd: **Az Úr igazi „Angyalát”**
 1. Sok küldöttön át szól az Úr.
 2. Igazi (!) „Küldöttjét” várja az ember.

*

V. beszédlánc címe: Az isteni Ige szerint alakulók

Ez a beszédlánc arra tör, hogy megrajzolja azok lélekképét, akik **már Isten igéi szerint** vezetik életüket. – Itt kettős a kérdés: milyenek ők lélekben és milyenek ők cselekedetekben?

1. beszéd: **Az önmegtágadók népe**

Bev.: Maga az Úr mutatja meg, kik az örökké élő „ember igék”.

1. Fegyelem – az akarat világában.
2. Keménység – lazulás...

Bef.: „Fiam, ha Istennek szolgálni kívánsz, légy állhatatos a jámborságban és az istenfélelemben, és készülj el a megpróbáltatásra!” /Sir.2,1/.

2. beszéd: **Az áldozatos tanítók**

Bev.: Az előzők – negatívumok. Mik a pozitívumok?

1. Isten útját készítik – önmagukban.
2. Isten útját készítik mások életében.

3. beszéd: **A „fároszok”**

Bev.: A hajók irányítói...

1. Fényt – a földi utakra.
2. Fényt – az örök élet ösvényeire.

Bef.: Ezek az isteni végnélküli élet csodakincsei.

4. beszéd: **Az isteni fényben járók**

1. Istentől vesznek.
2. Embert Istenhez visznek.

*

– Végül azután sorozatok címtervét és egyes beszédek címtervét közöljük. Egészen egybefogó címe lehetne: Az ember sorsának értelmezése.

I. beszédlánc címe: Az ember valóságos életképe

1. beszéd: Törtetés – az életerők érvényére (Talentum értékesítés)
2. beszéd: Az életörömök szerzése (Boldogság keresés)
3. beszéd: A „jó látszata” alatt (A kísértés útja)
4. beszéd: A jó „valóságos” érdekkörében (Az Isten közelében!)

*

II. beszédlánc címe: A szabadság következménye

1. beszéd: Értelmi látás (Megvilágító erő!)
2. beszéd: Érzelmi ingás (Érzelmek ereje!)
3. beszéd: Akarati odahajlás (Akarati rezdülések!)
4. beszéd: Szabad döntés (Emberi cselekedetek!)

*

III. beszédlánc címe: Az Isten adományai

1. beszéd: Természetes tehetségeink (Testi, lelki adottságok!)
2. beszéd: Segítő megvilágosításunk (Segítő kegyelmek!)
3. beszéd: Gyöngeségünk erősítése (Közvetlenül segítő erők!)
4. beszéd: Tetteink megszentelése (Természetfeletti kegyelmek!)

*

IV. beszédlánc címe: Az adományok érvénye

1. beszéd: Tanulunk (Tudásunk eszköze!)
2. beszéd: Önfegyelmzésben élünk (Ösztöneink irányítása!)
3. beszéd: Kegyelemből merítünk (Isten kegyelmének ereje!)
4. beszéd: Isteni szeretetegységben élünk (Az isteni természet értéke!)

*

V. beszédlánc címe: A megváltást előkészítő Isten

1. beszéd: Mindig – Isten gondviselésében
2. beszéd: Mindig – Isten segítő kezében
3. beszéd: Mindig – Isten jövő tervében
4. beszéd: Mindig – Isten útmutatásában

* * *

C/rész: a Szentlecke szövegéhez kapcsolódó néhány beszédvázlat-példa

A Szentlecke tárgyi tartalma – amint a közlendő szöveg mondja – az **Írások hivatásáról szól**. Lényege: az **emberiség üdvösségének szolgálata**. Az a gondolat is kicsendül a végén, hogy az emberi lélek öröme és békéje ezek teljesülésében nyer betetőzést! – „Mindazt, amit valaha megírtak, okulásunkra írták, hogy az Írásból türelmet és vigasztalást merítsünk reményünk megőrzésére. Adja nektek a türelem és vigasztalás Istene, hogy Krisztus Jézus akarata szerint egyetértők legyetek. Így egy szívvel, egy szájjal magasztalhatjátok Istent, Urunk Jézus Krisztus Atyját. Fogadjátok tehát el egymást, amint Krisztus is elfogadott titeket Isten dicsőségére. Azt mondom ugyanis: Krisztus (Jézus) vállalta a zsidóság szolgálatát, hogy bebizonyítsa Isten igazmondását és valóváltssa az atyáknak tett ígéreteket. A pogányok viszont irgalmassága miatt magasztalják Istent, amint írva van: „Azért áldalak a népek közepe, és énekelem, Uram nevedet.” Aztán meg így szól: „Örvendjétek népével együtt, ti pogányok.” Majd ismét: „Dicsérjétek az Urat minden népek, minden nemzetek dicsérjétek.” Izaiás meg azt mondja: „Sarja támad Jesszének, ki a népek uralkodójává emelkedik, benne bíznak a pogány nemzetek”. „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlecke erejéből bővelkedjétek” (Róm. 15,4-13).

Lássunk most **néhány példát** ezekből a gondolatokból. – Emeljünk ki először néhány **különálló** tételt, azután fűzzük össze egy-két csoportot **beszédláncba**, de mindig úgy, hogy egy-egy beszéd külön is elmondható legyen. – Fontos megjegyzés: itt azért írunk **kevés** és kevésbé kidolgozott **szöveget**, mert az **előző nagy csoportban C/ alatt** minden Szentleckére több sorozatos beszédvázlatot adunk, és így onnét igen könnyen kiemelhető egy-egy beszédétel. Itt inkább az összefüggésekre helyeztünk fősúlyt. – Mivel a Szentlecke alapgondolata a **követküldés**, azért szentbeszéd tételeinkben helyet találhat a **hozzánk küldött** isteni követek kérdése is. –Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: **Az Isten követe** (Dogmatikus beszéd: Isten mindenkihez küldött követeket)

Bev.: Egek Ura szövetsége járt-e mostani életünkben is? Ez a kérdés mered elénk, ha **követség járásról** hallunk és Isten követeinek igehirdetéséről értesülünk. – Igen könnyű volna egyszerűen igenlő választ adni; de fontosabb és lényegesebb, hogy megtanuljuk azt a módot, hogy hogyan ismernénk a követekre és hogyan tudnók méltóan fogadni az égi hírnököket? – Milyen követek járnak közöttünk?

1. Az Isten követe – a Szeretet.

a) Égből jó – örök világ.

b) Égbe vezet – örök világ.

2. Isten követe – a Szeretet szolgálja.

a) Lehet pap, aki hivatásos követ (lelkipásztor!).

b) Lehet embertestvér, aki szeretetből követ (szülő, barát!).

Bef.: Fogadja mindenik követet szeretettel az ember. Így isteni kegyelmet hoz az Úr követe és istenivé alakul a követ kincseit szeretettel fogadó életzarándok.

2. beszéd: **Az isteni követ „szava”** (Dogmatikus beszéd: Az isteni követ szórt kincse)

Bev.: Az isteni követ örök kopogtató. Olyan, mint az őrangyal. De hogyan és hol szól hozzám? És mit hoz nekem?

1. Természetén át szól.

a) Isten irányítását hozza.

b) Életem helyes irányítását adja.

2. Természetfeletti adományokat oszt.

a) Megengesztelő kegyelmet is hoz az Úrtól (ez a követ Maga Jézus és felszenteltjei).

b) Magát az Isten természetét közli.

Bef.: **Örök hangszóró** – a szeretet, mert örök szólaltatója a Szeretet.

3. beszéd: **Az Ég közvetítője** (Dogmatikus beszéd: A küldöttek kincseinek értéke)

Bev.: Honnan és hogyan ad?

1. Istentől hozó (ez az eredet teszi istenivé!).

Nem gyűjt; vesz, ad... (ez kereskedelem).

2. Lelkén keresztül közvetítő (ez az embert nevei istenivé!).

Éltet és megszentel (ez vitalitás!).

Bef.: Az ég közvetítője – az eget erejének csordítója és a föld emberének égi virággá fakasztója.

* *

Beszédlánc példa

Most azután egy olyan beszédlánc következik, amely egybefogott gondolatfűzést ad, de egységes kereteiből egy-egy beszéd is kiemelhető. Sőt, ha valaki nagyvonalúan akarná fogni és összefogóan kívánná tárgyalni a kérdést, akkor **egészen is összefogható** egy beszédbe.

A beszédlánc címe: Isten követői az emberek világában

Ennek a beszédláncnak az a tartalma, hogy reá kellene mutatni arra, hogyan irányítja az Isten az embereket **prófétái, Egyszülöttje útján, hogy minden ember Isten fiává válhasson és üdvözüljön.**

1. beszéd: **A próféták hivatása**

1. Indulni – Isten parancsára.

2. Indítani – Isten szándékára.

2. beszéd: **De csak tudás ez?**

1. Hallani kell – hittel.

2. Élni kell – hitből fakadó élettel.

3. beszéd: **Jézus akarata**

1. Az egybecsengő szeretet.

2. Egybecsengő Isten-dicséret.

4. beszéd: **A „zsidók szolgája”**

1. Mert Megváltóként jött – szolgálván.

2. De lélekkirályként jött –uralkodván.

5. beszéd: **És a nemzeteknek?**

1. Azoknak is Megváltója.

2. Azoknak is indító Ura.

6. beszéd: **A nemzetek reménye**

1. Minden ember – várakozó.

2. Minden ember – Istent áhítózó.

* * *